

## OCENE – POROČILA

**S KNJIGO V SVET IN SPET  
NAZAJ, ZNOVA IN ZNOVA**  
**Ida Mlakar Črnič & Zarja Menart:**  
***Pravljичni sprehod po Ljubljani.***  
Mestna knjižnica Ljubljana, 2021.

Kako vse je epidemija covida spremenila naše vsakdanjike! O vsem slabem na tem mestu ne bom pisala, o tem se je že in se gotovo še bo pisalo drugje. A prinesla je tudi nekaj dobrih stvari. Zavedli smo se, kako pomembne so domače knjižnice pa kakšna ped ali več zelenja pred nosom. Ugotovili smo, kako pomembne so za nas stvari, ki smo jih imeli za samozemne in pozabljali nanje, dokler nam niso umanjale, na primer druženja s prijatelji, obiski knjižnic, gledaliških predstav in koncertov. Ugotovili pa smo tudi, da lahko z dobro knjigo včasih lažje počakamo na kakšno skupno srečanje in raziskovanje, da nam lahko podobno prijetno izkušnjo pripelje po drugi poti. Tako smo na primer dobili knjigo *Očarljivi poskusi z rastlinami*, v kateri raziskovalci Nacionalnega inštituta za biologijo s knjigo odpirajo vrata šolarjem in njihovim mentorjem ali pa kar vedno željnim družinam, ki se v času epidemije niso mogli udeležiti njihovih Dnevov očarljivih rastlin, na katerih bi skupaj izvajali poskuse in spoznavali neverjetne lastnosti rastlin. Dobili pa smo tudi slikanico *Pravljичni sprehod po Ljubljani* pravljīčarke in knjižničarke Ide Mlakar Črnič ter ilustratorke in animatorke Zarje Menart, ki jo je izdala Mestna knjižnica Ljubljana. Kot avtorica zapiše v uvodu, je slikanica nastala iz oblike

dela z mladimi bralci, ki so jo v okviru Literarnih sprehodov po Ljubljani skupaj s sodelavci razvijali v Mestni knjižnici Ljubljana, ko so otroke z ljubljanskimi zgodbami med sprehodom po mestu spodbujali k pogovoru in razmišljanju o umetnosti, knjigah in branju, na koncu pa jih povabili še v knjižnico. »Skupinsko sprehajanje je prekinila epidemija covid-19, živa oblika dela z mladimi bralci je šla počivat in porodila se je ideja o Pravljīčnem sprehodu po Ljubljani v knjižni izdaji.«

Pred bralci je tako živahna slikanica, ki nas skupaj z zmajem Klepetajem, ki skozi knjigo stresa rime, in sovico Kunštno, ki preudarno trosi modrosti, popelje po Ljubljani – od Knjižnice Otona Župančiča, pod okriljem Mestne knjižnice Ljubljana, mimo stavb Radiotelevizije Slovenija, Art centra Pionirski dom, čez Zmajski most na tržnico, mimo Vodnikovskega spomenika in do Lutkovnega gledališča, mimo Semeniške knjižnice in Trubarjevega antikvariata do Prešernovega spomenika in nazadnje v še eno postojanko Mestne knjižnice Ljubljana – v Trubarjevo hišo literature.

Slikanica je, tako kot so bili Literarni sprehodi, primarno namenjena druženju – skupnemu branju, raziskovanju in pogovarjanju, na primer znotraj vrta, šolskega razreda, družine ali pa kakšne druge skupine mladih in starejših bralcev in raziskovalcev. Tako jo spremljajo daljša uvodnika, fotografsko gradivo in ob koncu še 10x10 informacij za radovedne sprehajalce, za katere nam sovica Kunštna pove, da so namenjene predvsem

radovednejšim odraslim sprehajalcem. Tudi v osrednjem delu mrgoli informacij, namigov in predlogov za nadaljnje raziskovanje. Med pesmimi, šalami in ugan-kami najdemo celo družabno igro oz. kot pravi sovica Kunštna: »V knjigah je vse!«.

Mladega bralca, ki si slikanico izbere za samostojno branje, bi lahko »prestrašila« dolga uvodnika, med množico informacij v osrednjem delu pa bi se lahko sem ter tja izgubil (ali pa izgubil eno od rdečih niti, ki se vlečejo od strani do strani), čeprav ga igrivost, akcija in stripovski pristop nedvomno uspešno nagovarjajo. Vse te (navidezne) pomanjkljivosti izginejo, ko slikanico dojemamo kot srečališče in igrišče mladih in starejših bralcev, prostor, kamor se lahko vračamo in o njem razpravljamo. Nekoliko presenetijo velike črke in zelo zračna postavitev teksta v uvodnikih (ki se tako zdijo še obsežnejši) in v zaključnem naboru informacij, ki so nenazadnje primarno namenjeni odraslim bralcem, je pa res, da jih tako lažje beremo na poti in da so bolj prijazni za vse starosti bralcev, z očali in brez.

*Pravljичni sprehod po Ljubljani* je knjiga, umeščena v specifičen prostor in čas – v sodobno Ljubljano, ki seveda gradi na zgodovini in njeni dediščini ter je zazrta v prihodnost, v Ljubljano, ki je odprta drugemu slovenskemu prostoru in svetu. Je tudi knjiga, ki se v ta prostor in čas vseskozi vrača in tja usmerja tudi bralca, njen bralec se podaja v svet tako s knjigo v naročju, ko z domačega kavča potuje v mislih, kot s knjigo pod ramo, ko na ljubljanskih ulicah raziskuje vse tisto, o čemer je bral, pri tem pa knjigo vseskozi vleče izpod rame in, medtem ko se naslanja na Vodnjak za Alfreda N., iz katerega je naredil nekaj požirkov, gleda, kdo se ob polni uri pokaže izza okenc Lutkovnega gledališča. Njen bralec se zvečer utrujenih nog in poln vtisov spet sesede na kavč, a tokrat s polnim naročjem drugih knjig, morda pa

tudi kakšnih drugih nosilcev informacij, h katerim ga je usmerila ta slikanica. In tako nas *Pravljični potep po Ljubljani* ne vodi le na potep po našem glavnem mestu, temveč nam odpira oči za možnosti, ki jih takšno raziskovanje s knjigo pod ramo lahko omogoči, za skoke iz literature v svet in spet nazaj, ki iznajdljivim raziskovalcem nudijo neusahljiv vir učenja in zabave, predvsem pa širjenja obzorij.

**Tina Bilban**

## VETROVKO IN MALICO V NAHRBTNIK PA OČI ODPRET

**Irena Cerar: *Pravljične poti brez meja: družinski izleti*. Ljubljana: Sidarta, 2021.**

Naj začnem na koncu: če je kdo že kdaj imel priložnost srečati avtorico knjige, so se mu v spomin najbrž vtisnili njen pozoren pogled in nasmejani kotički oči pa prožna in odločna hoja, pri kateri lasje poskakujejo kot bi razstresal pšenico na vse strani. Kot bi jo sejal. In kamor bi kaj padlo, bi pognala zgodba. Ko človek bere njene knjige, dežela JE polna samih zgodb. Vse dežele so polne samih zgodb. Ena sama zlata pšenica.

Irena Cerar je odraščala v šolski knjižnici. Dobesedno. Njihova družina je živela v šoli, ker je bil njen oče hišnik, mama pa je delala v kuhinji. In še preden je zares začela hoditi v razrede, je dneve in dneve preživela v šolski knjižnici. Si mislim, da se v človeka zgodbe na tak način vpijejo, ne samo da mu zlezejo pod kožo, prepojijo ga, postanejo mu hrana. Nekaj takega, si mislim, se je zgodilo Ireni Cerar. Ko je enkrat takó s človekom, hōdi, kamor češ, zgodbe gredo s tabo. Pa ne samo, da gredo s tabo, na vseh potih, hočeš, nočeš, zgodbe srečavaš, jih